

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 1.2.2008
KOM(2008) 46 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Bendros informacijos apie aplinką sistemos (BIAS) kūrimas

{SEK(2008) 111}
{SEK(2008) 112}

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Bendros informacijos apie aplinką sistemos (BIAS) kūrimas

(Tekstas svarbus EEE)

1. ĮVADAS

Šiame komunikate pateikiamas metodas, skirtas atnaujinti ir supaprastinti duomenų ir informacijos, reikalingų aplinkos politikai formuoti ir įgyvendinti, rinkimą, mainus ir naudojimą; pagal jį dabartinės, daugiausia centralizuotos, ataskaitų teikimo sistemos būtų palaipsniui keičiamos prieinamumu, mainais ir sąveika grįstomis sistemomis. Bendrasis tikslas – išlaikyti ir gerinti aplinkos politikai reikalingos informacijos kokybę ir prieinamumą laikantis geresnio reglamentavimo principų ir taip pat sumažinti susijusią administracinę naštą.

Pirmiausia siūloma keletas principų, kuriais remiantis ateityje turėtų būti organizuojamas duomenų ir informacijos apie aplinką rinkimas, mainai ir naudojimas. Svarbus žingsnis įgyvendinant šį metodą bus įvairiuose aplinkos teisės aktuose nurodytos informacijos teikimo būdo atnaujinimas, priimant teisės aktą, kuris bus pasiūlytas 2008 metais ir kuris tikriausiai bus parengtas persvarsčius dabartinę standartizuotą ataskaitų teikimo direktyvą 91/692/EB.

Persvarsčius šią direktyvą bus galima nedelsiant panaikinti kai kuriuos pasenusius ataskaitų teikimo reikalavimus ir taip pat dar labiau supaprastinti ir atnaujinti šią direktyvą šiais aspektais:

- bus galima skatinti tolesnį tam tikrų sričių aplinkos teisės aktuose nurodytų informacijos reikalavimų supaprastinimą numatant nuoseklią ir naujausią bendrą sistemą;
- tikėtina, kad tai paskatins panašius tarptautinių konvencijų pakeitimus, kuriose numatyta apie 70 % aplinkos srities ataskaitų teikimo reikalavimų, taikomų ES valstybėms narėms;
- bus skatinama gerinti duomenų rinkimo ir mainų valstybėse narėse organizavimo būdą.

Šiame komunikate taip pat aprašomos papildomos priemonės, kurių reikia imtis Europos Sąjungos, nacionaliniu ir vietos lygmenimis toliau pateiktiems principams įgyvendinti.

2. BENDROS INFORMACIJOS APIE APLINKĄ SISTEMOS PRINCIPAI

Bendra informacijos apie aplinką sistema (BIAS) turi būti pagrįsta šiais principais:

- informacija turėtų būti tvarkoma kuo arčiau jos šaltinio;

- informacija turėtų būti renkama vieną kartą ir ja turi būti keičiamasi su kitais įvairiems tikslams;
- informacija turėtų būti prieinama valdžios institucijoms ir leisti joms lengvai įgyvendinti teisinius ataskaitų teikimo įsipareigojimus;
- informacija turėtų būti prieinama galutiniams vartotojams, pirmiausia valdžios institucijoms visuose lygmenyse – nuo vietos iki Europos Sąjungos, sudaryti joms sąlygas laiku vertinti aplinkos būklę bei jų vykdomos politikos veiksmingumą ir formuoti naują politiką;
- informacija turėtų būti prieinama, kad galutiniai vartotojai – valdžios institucijos ir piliečiai – galėtų lyginti duomenis tinkamu geografiniu mastu (pavyzdžiui, pagal šalis, miestus, vandens baseinus) ir reikšmingai dalyvauti formuojant ir įgyvendinant aplinkos politiką;
- visa informacija turėtų būti prieinama visuomenei tinkamai apsvačius reikiamą jos surinkimo lygį, ir jai turi būti taikomi reikiami slaptumo reikalavimai; kiekvienoje valstybėje ji turėtų būti teikiama atitinkama (-omis) valstybine (-ėmis) kalba (-omis);
- keitimasis informacija ir jos apdorojimas turėtų būti atliekamas įprastomis, nemokamomis atvirojo kodo programinės įrangos priemonėmis.

Šie principai – kelerių metų tyrimų ir ekspertų analizės rezultatas, ir jie skirti užtikrinti, kad informacija apie aplinką būtų tvarkoma kaip galima veiksmingiau, ir ypač užtikrinti, kad šiuo metu stebėsenai ir kitiems informacijos rinkimo procesams skiriamos investicijos suteiktų kuo didesnę naudą naudojant surinktus duomenis. Jais atsižvelgiama į tai, kad, nors valdžios institucijos visoje ES (vietos, regioniniu, nacionaliniu arba Europos Sąjungos lygmenimis) renka labai daug duomenų, šie duomenys ne visada naudojami veiksmingai todėl, kad nežinoma apie tokių duomenų buvimą, arba dėl įvairių teisinio, finansinio, techninio ar procedūrinio pobūdžio kliūčių.

3. KODĖL REIKIA BIAS?

Šeštojoje aplinkosaugos veiksmų programoje (6AVP) patvirtinama, kad pagrįsta informacija apie aplinkos būklę ir pagrindines tendencijas, sunkumus ir aplinkos kaitos varomąsias jėgas yra labai svarbi formuojant veiksmingą politiką, ją įgyvendinant ir apskritai didinant piliečių vaidmenį. Kadangi aplinka yra visiems priklausanti viešojo gėrybė, lygiai taip pat svarbu, kad šia informacija būtų keičiamasi ir kad ji būtų prieinama.

Europoje seniai keičiamasi informacija apie aplinką. Informacijos apie aplinką sistemomis sėkmingai naudojamos valstybėms narėms teikiant Bendrijos aplinkos teisės aktų įgyvendinimo ataskaitas, taip pat neseniai imta jomis naudotis atliekant politika pagrįstų rodiklių formavimo procesus, numatytus Europos Sąjungos ir valstybių narių. Tačiau šiandien susiduriame su naujais sunkumais, susijusiais su 6AVP prioritetais, ypač su prisitaikymu prie klimato kaitos, biologinės įvairovės nykimo stabdymu, gamtos išteklių valdymu, dėl kurių turėsime dar veiksmingiau naudoti esamą informaciją. Neseniai vykę miškų gaisrai, potvyniai ir sausras atskleidžia, kad tiksli informacija apie aplinką turi būti greitai ir lengvai pasiekama.

Greta naujų sunkumų yra ir naujų galimybių. Pirmiausia technologijos dabar leidžia teikti tikra laikius duomenis, todėl galima priimti skubius sprendimus ir kai kuriais atvejais išgelbėti gyvybes. Jeigu laikomasi tam tikrų techninių reikalavimų, susijusių su, pavyzdžiui, duomenų formos suderinimu ir duomenų sistemų sąveika, duomenis galima vis lengviau sujungti, kad būtų galima atlikti integruotą analizę, nuo kurios priklauso gera politika.

4. OZONO TINKLALAPIS: PAVYZDYS, KĄ GALIMA PADARYTI

2006 m. 22 šalys Europos aplinkos agentūrai (EAA) nuolat teikė beveik tikra laikes ozono vertes, o kitos penkios šalys dalyvaudamos šiame projekte ėmėsi įvesti tokią procedūrą. Pirmieji ozono tinklalapio projekto rezultatai gauti 2006 m. liepos mėn., kai EAA tinklalapyje paskelbtas bandomasis projektas. Duomenų teikimo mastas palaipsniui didėjo iki vasaros pabaigos, kai visoje Europoje iš maždaug 700 matavimo stočių ozono tinklalapiui buvo teikiami beveik tikra laikiai duomenys.

Šiame tinklalapyje duomenų teikėjams, oro kokybės ekspertams ir ES piliečiams suteikiama galimybė stebėti padėtį Europoje, sekti oro kokybės pokyčius konkrečiame regione ir informuoti vartotojus apie vietos oro kokybės informacijos tinklalapius teikiant nuorodas į nacionalinius ir regioninius ozono tinklalapius. Palengvinamos galimybės palyginti oro kokybės sąlygas skirtingose valstybėse ir regionuose.

Visuomenė EAA beveik tikra laikiamame ozono tinklalapyje gali žemėlapyje matyti išmatuotą ozono lygį ir rasti bendro pobūdžio informacijos apie oro kokybės poveikį. Daugeliu atvejų EAA tinklalapyje pateikiama ne senesnė nei dviejų valandų informacija. Jeigu ši sistema aprėptų visą ES, ją būtų galima naudoti teikiant informaciją, susijusią su Komisijai teikiama informacija apie ozono lygį vasarą. EAA planuoja išplėsti ozono tinklalapį ir teikti informaciją apie kitus teršalus, tačiau sėkmingam sistemos veikimui užtikrinti reikalingas visų valstybių narių dalyvavimas. Todėl užbaigtoje sistemoje galėtų būti teikiama informacija piliečiams, mokslininkams reikalingi duomenys, informacija apie aplinkos būklę EAA ir atitiktis informacija Komisijai.

Ozono tinklalapis – dabartinis realus pavyzdys, kokių rūšių paslaugas bus galima teikti atviroje bendroje informacijos apie aplinką sistemoje, todėl juo naudojantis galima spręsti apie BIAS conceptualumą. Tačiau sistema aprėpia tik vieną teršalą. Tokio pobūdžio modelį reikia apibendrinti ir pritaikyti platesnei aplinkos požiūriu reikšmingai informacijai teikti, kad būtų galima atlikti integruotą analizę, reikalingą XXI amžiaus problemoms spręsti.

5. KOKIĄ NAUDĄ ATNEŠ BIAS?

5.1. Supaprastinimas ir veiksmingumas

Nors su pirmiau nurodytais principais susijusio politinio įsipareigojimo teikiama nauda yra didesnė nei pats supaprastinimas, šie principai sudaro koncepciją, reikalingą esamiems ataskaitų teikimo ir stebėsenos įsipareigojimams supaprastinti.

Kaip pažymima įvade, svarbus žingsnis įgyvendinant BIAS modelį bus atnaujinti teisines nuostatas, susijusias su tuo, kaip pateikiama Bendrijos aplinkos teisės aktuose nurodyta informacija. Panaikinus popieriuje atspausdintų ataskaitų teikimą, informacijos teikimo procesai taps paprastesni, lankstesni ir veiksmingesni.

Kaip taip pat pabrėžiama įvade, jei kartu su šiuo pasiūlymu bus priimtas su BIAS principais susijęs politinis įsipareigojimas, supaprastinimas suteiks papildomos naudos, susijusios su i) tam tikrų sričių aplinkos teisės aktuose nurodytų informacijos reikalavimų turiniu, ii) ataskaitų teikimo tarptautiniu lygmeniu turiniu ir procedūromis, iii) veiksmingesniu duomenų rinkimo veiklos organizavimu valstybėse narėse.

Sudarydama sąlygas veiksmingiau naudoti esamus duomenis, BIAS palengvins tolesnį informacijos reikalavimų, kurie šiuo metu numatyti tam tikrų sričių aplinkos teisės aktuose, supaprastinimą ir prioritetų nustatymą. Tikėtina, kad tai turės poveikį tarptautinėms konvencijoms, kuriose numatyta didžioji dalis ataskaitų teikimo reikalavimų, dabar taikomų nacionalinėms valdžios institucijoms ir kurių dauguma apima ES teritoriją atitinkantį geografinį regioną. Galiausiai sąnaudų požiūriu analizė atskleidė, kad daugiausia sutaupyti galima didinant duomenų rinkimo veiklos valstybėse narėse veiksmingumą. Geresnis nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis atliekamos stebėsenos veiklos suderinimas ir prioritetų nustatymas gali būti ypač veiksmingas didinant dabartinių investicijų ekonominį veiksmingumą.

5.2. Geresnis reglamentavimas, geresnė politika

Nors supaprastinimas yra esminė geresnio reglamentavimo dalis, taip pat reikia pripažinti, kad geresnis reglamentavimas ir apskritai geresnė politika priklauso nuo tinkamos ir laiku pateikiamos informacijos kokybės. Žinoma, administracinės naštos sumažinimas turi būti numatytas taip, kad leistų pagerinti, o ne pabloginti viešosios politikos ir reglamentavimo kokybę.

Su pirmiau nurodytais principais susijęs politinis įsipareigojimas padės pasiekti šiuos tikslus, nes bus galima veiksmingai naudoti turimus duomenis. Atsižvelgiant į tai, kad duomenis ir informaciją apie aplinką įvairiems tikslams gali naudoti daug suinteresuotųjų šalių, duomenų rinkimo, mainų ir naudojimo mechanizmų tobulinimas gali labai padidinti aplinkos požiūriu svarbių duomenų naudojimą ir taip pat labai sumažinti vartotojų patiriamas išlaidas. Tai pagerins aplinkos politikos veiksmingumą įvairiose srityse, įskaitant, pavyzdžiui, prisitaikymą prie klimato kaitos, biologinės įvairovės saugojimą, vandens išteklių tvarkymą, aplinkos krizių, tokių kaip potvyniai ir miškų gaisrai, prevenciją ir valdymą.

5.3. Piliečių vaidmens didinimas

Be administracinio supaprastinimo ir geresnio reglamentavimo teikiamos naudos pirmiau nurodytų principų laikymasis taip pat padės didinti Europos Sąjungos piliečių vaidmenį, nes jiems bus laiku teikiama tinkama informacija, bus sudarytos sąlygos priimti pagrįstus su aplinka susijusius sprendimus, įskaitant reikiamus veiksmus nelaimių atvejais, ir daryti įtaką viešajai politikai. Naudingos ir visuomenei reikalingos informacijos teikimas gimtąja kalba taip pat padės skatinti piliečius dalyvauti kuriant Europą.

6. KIEK KAINUOS BIAS?

Vertinant BIAS principų įgyvendinimo išlaidas, svarbu pripažinti, kad reikiama veikla jau vykdoma ir kad pagrindinis uždavinys bei priežastis, dėl kurios reikalingas formalesnis politinis su šiais principais susijęs įsipareigojimas, yra veiksmingesnis šios veiklos suderinimas. Dalis svarbiausios Europos Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis vykdomos veiklos apžvelgiama 7 skyriuje.

Tačiau tikėtina, kad 2 skyriuje nurodytiems BIAS principams visiškai įgyvendinti prireiks papildomų investicijų. Investicijas galima suskirstyti į tokias grupes:

- Dabartinėms pastangoms įgyvendinant INSPIRE direktyvą reikės skirti didesnę politinę bei administracinę dėmesį ir tinkamus išteklius Europos Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis.
- Vyriausybės ir nevyriausybės institucijos, renkančios ir apdorojančios aplinkos požįrių svarbius duomenis, turės persvarstyti ir kai kuriais atvejais galbūt pakeisti savo organizacijų ir verslo modelius, kad esamos jų sistemos galėtų tarpusavyje sąveikauti ir būtų susietos su integruota „sistemų sistema“.
- ES institucijos ir įstaigos turės tęsti arba stiprinti pastangas atnaujinant ir supaprastinant teisinius reikalavimus ir taip pat užtikrinti, kad dabartinės ataskaitų teikimo sistemos, kurių dauguma yra centralizuotos, būtų suderinamos su vis labiau sąveikaujančia paskirstyta sistema.
- Reikės papildomų investicijų naujiems duomenims, kurie dabar nerenkami, tačiau svarbūs formuojant politiką, rinkti arba galbūt stebėsenos ir duomenų sistemoms suderinti, nors tokias investicijas kompensuos geresnis duomenų reikalavimų prioritetų nustatymas ir pasenusių reikalavimų panaikinimas.

7. DABARTINĖS PASTANGOS KURIANT BIAS

Siekiant spręsti šiuos sunkumus ir pasinaudoti tobulėjančių informacinių technologijų teikiamomis galimybėmis, Europos Sąjungos lygmeniu ir dalyvaujant valstybėms narėms imtasi įvairių iniciatyvų BIAS principams įgyvendinti. Šios iniciatyvos yra tokios:

- Pastaraisiais metais Komisija pasiūlė arba rengia kelias priemones teisiniams ataskaitų teikimo reikalavimams iš esmės supaprastinti. Viena iš jau pasiūlytų priemonių – teminė oro taršos strategija (CAFE). Persvarstant Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (TIPK) direktyvą (96/61/EB) siekiama *inter alia* suderinti jos nuostatas (įskaitant ataskaitų teikimo reikalavimus) su direktyvų dėl didelių kurų deginančių įrenginių ir atliekų deginimo nuostatomis, taip pat neseniai pradėta įgyvendinti projektą, siekiant nustatyti įvairiuose oro taršos ir klimato kaitos teisės aktuose nustatytų stebėsenos bei ataskaitų teikimo reikalavimų tarpusavio sąsajas ir pateikti konkrečius pasiūlymus nuostatoms supaprastinti.
- Keičiant tam tikrų sričių aplinkos teisės aktus, vis labiau pripažįstama būtinybė taikyti šiuolaikiškesnį duomenų ir informacijos kūrimo, mainų ir naudojimo metodą. Tokio proceso pavyzdys – Europos informacijos apie vandenį sistema (angl. WISE), kuri iš pradžių sukurta ataskaitoms pagal Vandens pagrindų direktyvą teikti, o dabar plečiama, kad iki 2010 m. galėtų aprėpti duomenis, teikiamus pagal daugelį galiojančių arba netrukus įsigaliosiančių su vandeniu susijusių direktyvų, ir su vandeniu susijusius statistinius duomenis.
- Direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (angl. INSPIRE). Ši direktyva priimta 2007 m. kovo mėn. ir joje numatytos nuostatos, kuriomis siekiama pagerinti erdvinių duomenų prieinamumą ir tarpusavio sąveiką. INSPIRE direktyva yra pagrįsta į BIAS panašiais principais, o ją sėkmingai įgyvendinus bus pašalinti esami valdžios institucijų saugomų erdvinių duomenų naudojimo ir

praktiškumo trūkumai. Tačiau svarbu pripažinti, kad INSPIRE direktyva nėra tiesiogiai skirta neerdviniams ar neskaitmeniniams duomenims, ja savaime nebus garantuotas organizacinis valstybių narių suderinamumas, o duomenų kokybė ir jų palyginimo galimybės dėl jos tiesiogiai nepagerės.

- Direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką (Orhuso direktyva) piliečiams suteikiama teisė susipažinti su informacija apie aplinką, kurią turi arba renka valdžios institucijos, įskaitant informaciją apie aplinkos būklę, taip pat apie politiką ar priemones, kurių imtasi, arba apie žmonių sveikatos ir saugos būklę, kai ją gali paveikti aplinkos būklė. Suinteresuotieji gali gauti tokią informaciją per vieną mėnesį po prašymo pateikimo dienos ir nenurodydami priežasčių, kodėl prašo informacijos. Be to, valdžios institucijos privalo akyviai skleisti turimą informaciją apie aplinką.
- Pasauline aplinkos ir saugumo stebėsenos (angl. GMES) iniciatyva siekiama teikti operatyvinės informacijos paslaugas, paremtas iš palydovų gaunamais Žemės stebėjimo duomenimis ir *in-situ* stebėjimu vandenyje, ore ir sausumoje. Šios paslaugos bus skiriamos politikos formuotojų visuose lygmenyse – nuo ES iki vietos – poreikiams tenkinti. GMES iniciatyva dėmesys pirmiausia skiriamas trims paspartintoms paslaugoms – sausumos stebėjimo, jūrų stebėjimo ir pagalbos teikimo esant kritinei situacijai paslaugoms; neseniai pradėta rengtis teikti ketvirtos rūšies paslaugą ore. Šiomis paspartintomis paslaugomis suteikiama puiki galimybė sujungti ir patobulinti esamas Europos stebėsenos sistemas, padedant nustatyti ir mažinti dabar turimų duomenų bei informacijos trūkumus ir užtikrinti nuoseklų ir operatyvų jų teikimą.
- Bendrija ir valstybės narės yra pilnateisės Žemės stebėjimo grupės (angl. GEO), kuri siekia sukurti Pasaulinę žemės stebėjimo sistemų sistemą (angl. GEOSS), narės ir todėl yra įsipareigojusios laikytis GEO tarpusavio sąveikos ir keitimosi duomenimis principų. Iš pradžių vykdant veiklą šioje srityje buvo siekiama pagerinti duomenų prieinamumą ir mainus, didinti sistemų tarpusavio sąveiką taikant tarptautinius standartus ir kitus susitarimus dėl tarpusavio sąveikos, kurti duomenų ir informacijos mainų bei naudojimo mechanizmus ir išsamias pamatinės struktūros bei vartotojo sąsajos komponentų specifikacijas ir parodomąsias sistemas.
- Kaip ES jūrų politikos dalis bus sukurtas Europos jūrų stebėjimo ir duomenų tinklas, kuriuo mokslininkams ir paslaugų teikėjams bus suteikta galimybė gauti kokybiškus geografinius, fizinius, cheminius ir biologinius jūrų duomenis ir informaciją apie žmonių veiklą, darančią poveikį jūroms ir vandenynams.
- Įvairia Komisijos finansuojama veikla, susijusia arba nesusijusia su moksliniais tyrimais, dėmesys skiriamas paskirstytoms atviroms aplinkos valdymo sistemoms. Tai mokslinių tyrimų pagrindų programos – *eTEN*, *eContent* ir naujoji Konkurencingumo ir inovacijų bendroji politikos rėmimo programa (angl. CIP). Be to, pagal IDABC programą 2004 m. Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, sukūrė Europos sąveikos sistemą. Šiame dokumente nustatytos europinių e. vyriausybės paslaugų (angl. PEGS) sąveikos organizavimo, reikšmės ir techninių aspektų rekomendacijos ir gairės, kad valdžios institucijos, įmonės ir piliečiai galėtų bendradarbiauti skirtingose valstybėse ir sektoriuose. Planuojama, kad 2008 m. bus priimtas Komisijos komunikatas, kuriame bus pateikta persvarstyta dokumento redakcija.
- Žinoma, Europos aplinkos agentūra atlieka svarbų vaidmenį renkant ir teikiant informaciją apie aplinką, naudodamasi Europos aplinkos informacijos ir stebėjimo tinklu (angl.

EIONET). EIONET yra tinklas, jungiantis apie 900 ekspertų iš daugiau kaip 300 nacionalinių aplinkos agentūrų ir kitų įstaigų, tvarkančių informaciją apie aplinką, 37 Europos šalyse ir penkis Europos teminius centrus, dirbančius konkrečiose aplinkos srityse. EIONET taip pat naudojami infrastruktūra duomenų ir informacijos srautams tvarkyti ir gerinti („Reportnet“), kuri apima skirtingas tinklalapių paslaugas ir leidžia paskirstyti atsakomybę. „Reportnet“ iš pradžių daugiausia naudotas duomenims apie aplinką EAA teikti, tačiau dabar jame saugoma ir dalis Komisijai teikiamos informacijos apie aplinką.

Be šių Europos Sąjungos iniciatyvų nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis imtasi įvairių iniciatyvų, kuriomis padedama kurti BIAS. Galima paminėti šias iniciatyvas:

- Vokietijos informacijos apie aplinką portalas (PortalU), apimantis kelis šimtus tūkstančių federalinių ir žemių valdžios institucijų tinklalapių ir duomenų bazių;
- Airijos šiaurės ir pietų bendros rizikos vertinimo ir duomenų teikimo sistema, kurią sudaro sąveikūs žemėlapis ir duomenų bazių sistema, kuriais gali naudotis ir visuomenė, ir specialistai;
- Italijos aplinkos informacijos ir stebėsenos sistema (EIMS), kurią kuria Aplinkos apsaugos ir techninių paslaugų agentūra, ir regioninių aplinkos agentūrų sistemos;
- Nyderlanduose 2007 m. atidarytas RIVM portalas, skirtas aplinkos specialistams;
- taip pat Nyderlanduose neseniai atlikta įvairių vyriausybinių įstaigų užsakyta su aplinka, gamta ir vandeniu susijusių stebėsenos ir ataskaitų teikimo įsipareigojimų ir pastangų Nyderlanduose peržiūra tarptautinio, Europos Sąjungos, nacionalinio ir šalies regionų reglamentavimo aspektais;
- Austrija siekia visas ataskaitas teikti elektroniniu būdu ir jau pateikė visus EAA prašomus duomenis kaip dalį savo metinių „prioritetinių duomenų srautų“;
- Slovėnijos Respublikos Statistikos departamento elektroninio ataskaitų teikimo projektas, kurio programinė įranga bus išbandyta netrukus;
- Jungtinės Karalystės jūrų stebėsenos ir vertinimo strategija, kurią 2006 m. gegužės mėn. priėmė Jungtinės Karalystės Jūrų vertinimo politikos komitetas ir kuria siekiama pagerinti Jungtinės Karalystės gebėjimus teikti duomenis ir imtis veiksmų, reikalingų švarios, sveikos, produktyvios ir biologiškai įvairios jūrų ekosistemos tvariam vystymuisi.

8. KOKIE VEIKSMAI REIKALINGI BIAS ĮGYVENDINTI?

Pirmasis žingsnis įgyvendinant BIAS yra su šiame komunikate nurodytais principais susijęs politinis įsipareigojimas, kadangi jis atskleistų sistemos svarbą daugeliui vyriausybinių ir nevyriausybinių subjektų, kurių pastangos turi būti sutelktos bendram projektui, kuriuo siekiama įvairių tikslų, vykdyti. Tai taip pat padės išvengti pavojaus, kad sprendžiant šiame komunikate nurodytus sunkumus vykdoma veikla liks nenuosekli ir todėl mažiau veiksminga, nei galėtų būti. Šį įsipareigojimą turi papildyti konkretūs valstybių narių veiksmai tinkamam su informacija susijusios nacionalinės veiklos derinimui užtikrinti.

Reikia stiprinti ir su BIAS suderinti Europos Sąjungos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis vykdomą veiklą, įskaitant aprašytą 5 skyriuje. Komisija pirmenybę teiks **INSPIRE direktyvai** įgyvendinti ir **GMES iniciatyvai** toliau vykdyti; remiantis šia veikla, bus tobulinami su aplinka susijusių duomenų ir informacijos mainai Europoje ir paslaugų teikimas viešosios politikos formuotojams ir piliečiams. Šių abiejų veiklos rūšių įgyvendinimas sprendžiant problemas bus atidžiai stebimas, ir bus sprendžiama, ar nereikia imtis papildomų iniciatyvų. Tokiu būdu bus užtikrinta, kad BIAS, INSPIRE direktyvos įgyvendinimas ir GMES iniciatyva viena kitą papildytų.

Kaip pažymima pirmiau, svarbus žingsnis įgyvendinant BIAS ir ypač siekiant tikėtinos supaprastinimo teikiamos naudos bus atnaujinti teisines nuostatas, susijusias su tuo, kaip pateikiama Bendrijos aplinkos teisės aktais reikalaujama informacija. Tikimasi, kad tai bus pasiekta persvarstant **standartizuotą ataskaitų teikimo direktyvą 91/692/EB**, kurią reikia atnaujinti ir suderinti su BIAS principais. Todėl Komisija ketina 2008 m. pateikti atitinkamą teisės akto pasiūlymą, įskaitant pasenusių dabar galiojančios standartizuotos ataskaitų teikimo direktyvos nuostatų panaikinimą. Nors dabar galiojanti standartizuota ataskaitų teikimo direktyva taikoma tik santykinai nedidelei aplinkos teisės aktuose numatytų ataskaitų teikimo išipareigojimų daliai, persvarstytos direktyvos nuostatos, numatytos siekiant atnaujinti informacijos teikimo būdą, galėtų iš esmės aprėpti visus iš daugiau kaip 100 dabartinių aplinkos srities ataskaitų teikimo išipareigojimų. Siūlomoje naujojoje direktyvoje taip pat bus išdėstyti BIAS principai ir tikslai, kurie bus priimti kaip teisiniai išipareigojimai. Komisija taip pat pasiūlys kitus aplinkos teisės aktų pakeitimus, siekdama užtikrinti, kad, kai įmanoma, BIAS principai būtų nuosekliai įtraukti į galiojančias ataskaitų teikimo ir stebėsenos nuostatas.

Komisija ir toliau stengsis supaprastinti tam tikrų sričių aplinkos teisės aktuose numatytų informacijos teikimo reikalavimų turinį ir suderinti juos su šiame komunikate išdėstytais principais. Remiantis tam tikrose aplinkos srityse atliekamu darbu ir GMES iniciatyva, reikės atlikti papildomą analizę, kad būtų galima išsiaiškinti tikrus duomenų ir informacijos teikimo reikalavimus ir numatyti reikiamas teises ir (arba) finansines priemones. Komisija taip pat dalyvaus atitinkamuose tarptautiniuose forumuose, kad skatintų panašias su tarptautiniais išipareigojimais susijusias pastangas. Valstybės narės savo ruožtu turės padėti Komisijai siekti supaprastinimo tarptautiniuose forumuose ir imtis tolesnių žingsnių duomenų rinkimo procedūroms nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis supaprastinti.

Europos aplinkos agentūra (EAA) turi atlikti esminį vaidmenį įgyvendinant BIAS ir aktyviai pasiūlė daugelį šiame komunikate nurodytų principų. Ir toliau vykdydama išipareigojimą laiku teikti patikimą informaciją apie aplinką, EAA turės įtraukti BIAS į savo strategiją. Valstybės narės turėtų naudoti EAA priemonę „Reportnet“, ir ją reikės palaipsniui pritaikyti ir suderinti su besiformuojančia paskirstyta Europos sistema.

Siekiant užtikrinti pakankamą reikalingos infrastruktūros finansavimą, šiam tikslui bus skiriama **Bendrijos finansinė parama** pagal mokslinių tyrimų pagrindų programas, LIFE+, Konkurencingumo ir inovacijų bendrąją programą (angl. CIP) ir iš struktūrinių fondų. Kadangi ne visos šios programos skirtos naudojamai infrastruktūrai palaikyti, BIAS įgyvendinimo sėkmė taip pat priklausys nuo tinkamo pirmiau nurodytų veiksmų ir uždavinių finansavimo iš nacionalinių ir regioninių biudžetų.

Informacijos prieinamumas ir tam reikalingų investicijų ekonominis veiksmingumas žymiai padidės tik tuo atveju, jeigu bus toliau derinamos esamos stebėsenos sistemos ir jų rūšių planavimas bei įgyvendinimas valstybėse narėse. Poreikio derinti stebėsenos sistemų rūšis

pavyzdžiai – gėlo vandens, dirvožemio, žemės naudojimo ir biologinės įvairovės *in-situ* stebėseną atsižvelgiant į ekosistemą ir *in-situ* stebėsenos vaidmuo patvirtinant erdvinio stebėjimo duomenis. Atsižvelgdama į tai, Komisija per trejus metus paskelbs ataskaitą, kurioje nurodys, kokios priemonės reikalingiausios, ir prireikus pateiks tinkamus teisės aktų pasiūlymus.

Nors šiame komunikate didžiausias dėmesys skiriamas BIAS kūrimui Europos Sąjungoje, bus siekiama skatinti trečiąsias šalis, ypač šalis kandidates ir kaimynines šalis, įgyvendinti pirmiau nurodytus principus, ir bus stengiamasi užtikrinti, kad šios šalys galėtų dalyvauti BIAS.

2008 m. Komisijos tarnybos, bendradarbiaudamos su valstybėmis narėmis ir EAA, sudarys išsamų šiame komunikate numatytų tikslų įgyvendinimo planą. Šiame įgyvendinimo plane pirmiausia bus pateikiama papildoma informacija apie tai, kaip bus įgyvendinta BIAS, ir atsižvelgiama į su tuo susijusias išlaidas ir naudą. Be techninių aspektų taip pat bus aptarti teisiniai, finansiniai, organizaciniai, procedūriniai ir verslo modelio aspektai, kadangi šiuo metu jie nėra išsamiai apžvelgti.